

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова)

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА ВЕТЕРИНАРНОЇ СПРАВИ
(назва навчальної дисципліни)

Розробник (ки): Олег КРУЧИНЕНКО, професор кафедри, доктор вет. н.,
доцент

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Організація та економіка ветеринарної справи
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова
Назва структурного підрозділу	Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Олег КРУЧИНЕНКО, доктор вет. наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 69. (паразитологія та інвазійні хвороби) <i>e-mail:</i> parazitologia@pdaa.edu.ua <i>URL:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/kruchynenko-oleg-viktorovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза ОПП Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з Історія ветеринарної медицини, Правознавство, Українська мова, Ветеринарна фармакологія, Ветеринарно-санітарна експертиза, Паразитологія та інвазійні хвороби тварин, Клінічна діагностика хвороб тварин, Епізоотологія та інфекційні хвороби.

Заплановані результати навчання:

Мета навчальної дисципліни. Кінцевою метою вивчення курсу організації і економіки ветеринарної справи є засвоєння знань “Закону України про ветеринарну медицину”, плануванню, організації і економіці ветеринарних заходів, ветеринарного контролю та нагляду в різних сферах тваринництва, при перевезенні, експорті та імпорті тварин, продуктів і сировини тваринного походження, ветеринарного обліку та звітності, діловодству.

Завдання навчальної дисципліни. При вивченні курсу організації і економіки ветеринарної справи здобувачі повинні набути уміння:

- користуватись “Законом України про ветеринарну медицину” та Законом України «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини»;
- правильно заповнювати ветеринарні документи з дотриманням всіх вимог (акти, ветеринарні довідки, свідоцтва, звіти, журнали і т.д.);
- скласти план заходів по профілактиці, ліквідації хвороб заразної та незаразної етіології;
- проводити державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд за якістю та безпекою продукції тваринного, а на ринках і рослинного походження, переміщенням, у тому числі при експорті, імпорті, об’єктів ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;
- дотримуватися ветеринарно-санітарних вимог, встановлених законодавством;

- проводити ветеринарно-санітарну експертизу продукції тваринного, а на ринках і рослинного харчових продуктів, а також готових кормів і тваринного походження та кормових добавок;

- володіти економічними методами розрахунків при загибелі, вимушеному забої та інших видах фактичних збитків та вміти визначити економічний ефект та ефективність на 1 грн. витрат проведених заходів;

- володіти інформацією про нормативно-правові акти та де їх можна знайти з питань ветеринарної медицини (інструкції, накази, настанови, Положення і т. п.).

Компетентності:

Загальні:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії;

- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові:

- Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності;

- Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів і здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження;

- Здатність організувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях;

- Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

Програмні результати навчання:

ПРН 10. Володіти знаннями та практичними уміннями, необхідними для організації і проведення державного контролю гігієнічних вимог та санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях;

ПРН 11. Володіти знаннями та практичними уміннями, необхідними для здійснення державного (внутрішнього) ветеринарно-санітарного контролю на потужностях з виробництва та обігу м'яса і м'ясних продуктів, молока і молочних продуктів, напівфабрикатів, харчових гідробіонтів; заготівлі, зберігання та обігу харчових рослинних продуктів, меду та апіпродуктів, харчових яєць та яйцепродуктів тощо, а також методами та методиками відбору, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного й біотехнологічного походження, правильного поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень);

ПРН 13. Володіти навичками та знаннями, необхідними для ведення ветеринарного обліку, оформлення звітної та іншої необхідної документації, уміти ідентифікувати та встановлювати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів та іншим відомостям, наведеним в інформації для споживача або у декларації виробника.

Методи навчання: *словесні методи:* лекція, розповідь-пояснення; *інструктаж;* *наочні методи:* демонстрування, спостереження; *практичні методи:* практичні роботи; *робота з навчально-методичною літературою:* конспектування, тезування, анотування; *комп'ютерні і мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання*.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ в предмет "ОЕВС". Особливості ветеринарної медицини України і об'єкти діяльності її фахівців. В даній темі розглядаються питання: вступ в предмет поняття про ветеринарну медицину, організацію й економіку ветеринарної

справи, об'єктів діяльності фахівців ветеринарної медицини. Тема розкриває особливості організації ветеринарної медицини України.

Тема 2. Законодавство і Закон України про ветеринарну медицину. Тема розкриває питання: поняття про Законодавство і Закон України про ветеринарну медицину; побудова Закону України про ветеринарну медицину і його значення; визначення основних термінів і понять Закону України про ветеринарну медицину; основні завдання ветеринарної медицини України; поняття про ветеринарну практику, підвищення кваліфікації, перепідготовку і атестацію лікарів ветеринарної медицини; соціальний і правовий захист фахівців ветеринарної медицини України; заохочення фахівців ветеринарної медицини.

Тема 3. Система державної ветеринарної медицини, органи управління ВМ України і їх компетенція. В даній темі розкриті питання про систему державної ветеринарної медицини, органи управління ВМ України та їх компетенція.

Тема 4. Встановлення і зняття карантину та карантинних обмежень. Дана тема включає наступні питання: роль органів і фахівців ВМ в ліквідації заразних хвороб; критерії для встановлення карантину і карантинних обмежень; поняття про карантин тварин, порядок його встановлення; підстава і терміни встановлення карантину; комплекс заходів тих, що проводяться в карантинній зоні і неблагополучному пункті; зняття карантину; встановлення і зняття карантинних обмежень; гарантії прав юридичних і фізичних осіб.

Тема 5. Організація ветеринарних заходів. В даній темі розкриті питання про поняття про ветеринарні заходи їх особливість і класифікація; критерії оцінки ефективності ветеринарних заходів, що проводяться; організація проведення загальних профілактичних ветеринарних заходів в тваринництві проти заразних хвороб; ветеринарна просвітня робота.

Тема 6. Планування ветеринарних заходів. Тема розкриває питання: значення науково-обгрунтованого планування ветеринарних заходів; об'єкти планування; принципи планування ветеринарних заходів; основні види планування і види планування ветеринарних заходів; вимоги до планів ветеринарних заходів; використання даних ветеринарної статистики при плануванні ветеринарних заходів; план профілактичних протиепізоотичних заходів.

Тема 7. Основи біостатистики. Поняття про спеціальні програми для статистики; види статистичних даних та типи статистичного аналізу даних, описова статистика, критерії відмінності.

Тема 8. Організація ветеринарної освіти в Україні. Міжнародні ветеринарні організації. Організація ветеринарної служби в зарубіжних країнах. В даній темі висвітлено питання щодо ветеринарної освіти в Україні. Тема розкриває питання щодо Всесвітніх ветеринарних конгресів й їх робочий орган Всесвітня ветеринарна асоціація; Міжнародна епізоотична служба і її робочий орган – Міжнародне епізоотичне бюро. У даній темі висвітлені питання щодо організації ветеринарної служби в зарубіжних країнах.

Структура навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	денна форма 212ВГСЕ_мд_2018			
	усього	у тому числі		
л		пр. з.	с.р.	
1	2	3	4	5
Тема 1. Вступ в предмет “ОЕВС”. Особливості ветеринарної медицини України і об’єкти діяльності її фахівців.	13	2	2	9
Тема 2. Законодавство і Закон України про ветеринарну медицину.	13	2	2	9
Тема 3. Система державної ветеринарної медицини, органи управління ВМ України і їх компетенція.	15	2	4	9
Тема 4. Встановлення і зняття карантину та карантинних обмежень.	15	2	4	9
Тема 5. Організація ветеринарних заходів.	15	2	4	9
Тема 6. Планування ветеринарних заходів.	17	2	6	9
Тема 7. Основи біостатистики.	17	2	4	11
Тема 8. Організація ветеринарної освіти в Україні. Міжнародні ветеринарні організації. Організація ветеринарної служби в зарубіжних країнах.	15	2	2	11
Усього годин	120	16	28	76

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 10. Володіти знаннями та практичними уміннями, необхідними для організації і проведення державного контролю гігієнічних вимог та санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях	<i>Поточний контроль:</i> - ведення конспекту; - виконання практичних робіт; - виконання завдань самостійної роботи; - розв’язування тесту. <i>Підсумковий контроль:</i> залік.
ПРН 11. Володіти знаннями та практичними уміннями, необхідними для здійснення державного (внутрішнього) ветеринарно-санітарного контролю на потужностях з виробництва та обігу м’яса і м’ясних продуктів, молока і молочних продуктів, напівфабрикатів, харчових гідробіонтів; заготівлі, зберігання та обігу харчових рослинних продуктів, меду та апіпродуктів, харчових яєць та	<i>Поточний контроль:</i> - ведення конспекту; - виконання практичних робіт; - виконання завдань самостійної роботи; - розв’язування тесту. <i>Підсумковий контроль:</i> залік.

<p>яйцепродуктів тощо, а також методами та методиками відбору, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного й біотехнологічного походження, правильного поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень)</p>	
<p>ПРН 13. Володіти навичками та знаннями, необхідними для ведення ветеринарного обліку, оформлення звітної та іншої необхідної документації, уміти ідентифікувати та встановлювати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів та іншим відомостям, наведеним в інформації для споживача або у декларації виробника</p>	<p><i>Поточний контроль:</i> - ведення конспекту; - виконання практичних робіт; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тесту. <i>Підсумковий контроль:</i> залік.</p>

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Ведення конспекту	Виконання практ. завд.	Виконання сам. роботи (опитування)	Розв'язування тестів	Разом
ПРН 10	5	9	10	7	31
ПРН 11	5	9	10	7	31
ПРН 13	6	10	12	10	38
Разом	16	28	32	24	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи ЗВО				Разом
	Ведення конспекту	Виконання практ. завдань	Виконання сам. роботи (опитування)	Розв'язування тестів	
Тема 1. Вступ в предмет "ОЕВС". Особливості ветеринарної медицини України і об'єкти діяльності її фахівців.	2	2	4	12	
Тема 2. Законодавство і Закон України про ветеринарну медицину.	2	2	4		
Тема 3. Система державної ветеринарної медицини, органи управління ВМ України і їх компетенція.	2	4	4		
Тема 4. Встановлення і зняття карантину та карантинних обмежень.	2	4	4		
Тема 5. Організація ветеринарних заходів.	2	4	4		
Тема 6. Планування ветеринарних заходів.	2	6	4		
Тема 7. Основи біостатистики.	2	4	4		
Тема 8. Організація ветеринарної освіти в Україні. Міжнародні ветеринарні організації. Організація ветеринарної служби в зарубіжних країнах.	2	2	4		12
Разом	16	28	32	24	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Поточний контроль:

▪ **ведення конспекту (0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не надав конспекту
1	ЗВО надав неповний конспект
2	ЗВО надав повний конспект з теми.

▪ **виконання завдань на кожному практичному занятті (0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	здобувач вищої освіти не виконав завдання та не представив звіт на захист
1	Практична робота, в якій здобувач вищої освіти вирішив поставлене перед ним завдання, освоїв методики, виконав та представив звіт
2	Практична робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, зроблено розрахунки, аргументовані висновки, здобувач

	виконав, представив та захистив звіт
▪ виконання самостійної роботи (0-4);	
Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не дав відповіді на поставлені питання
2	ЗВО опанував значну частину матеріалу, але надав неповну відповідь (менше 60% потрібної інформації).
4	опанував тему самостійної роботи й надав ґрунтовну та вичерпну відповідь з теми.
▪ розв'язання тестів 1-2 (0-12);	
Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не дав відповіді на поставлені питання тесту
7	ЗВО опанував значну частину матеріалу, але надав неповну відповідь (на рівні 60% потрібної інформації).
12	ЗВО в повному обсязі опанував теми й повністю розв'язав тест.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: презентації.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Використання телефонів і комп'ютерних засобів із дозволу викладача. У разі порушення дисципліни здобувач вищої освіти не отримує бали на занятті та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час колоквиумів та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці **АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ:** <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням

про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Недосеков В. В., Хаунхорст Е., Ситнік В. А., Шевчук В. М., Жуковський М. О. Організація та економіка ветеринарної справи. Навчальний посібник. – Київ: Видавничий центр Національного університету біоресурсів і природокористування України (НУБіП України), 2019. 396 с.

Допоміжні

1. Бегас В. Л. Організація та економіка ветеринарної справи: практикум [для студентів факультету ветеринарної медицини] – Житомир: Полісся. – 2017. 128 с.

2. Goss-Sampson, M. A. (2020). Statistical Analysis in JASP 0.14: A Guide for Students. November 2020.

3. The jamovi project. (2020). jamovi (Version 1.2.27)[Computer software].

4. Кручиненко О. В. Сутність та економічна ефективність менеджмента у ветеринарній діяльності. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія «Економічні науки». Вип. 2 (13). 2016. С. 104-110.

5. Кручиненко О. В. Концептуальні основи маркетингового планування підприємства в галузі ветеринарної медицини. Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. № 2. Серія „Економічні науки”. 2017. С. 192-202.

6. Кручиненко О. В. Теоретичні аспекти формування ринку ветеринарних послуг у тваринництві. Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. 2017. С. 98-102.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <https://dpss.gov.ua/> - Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба).

2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text> – Верховна Рада України.

3. <https://www.oie.int/en/home/> - Міжнародне Епізоотичне Бюро (МЕБ).

4. <http://www.scivp.lviv.ua/home.html> Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок

5. <http://iekvm.kharkov.ua/> Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини

6. <http://polvet.gov.ua/uk/home/> - Головне управління держпродспоживслужби в Полтавській області

7. <http://vet.in.ua/> Ветеринарний інформаційний ресурс України

8. <http://poltavalab.at.ua/> Регіональна державна лабораторія ветеринарної медицини в Полтавській області